

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Negyedévre.....	4 „
Helyben háshoz hozva:	
Egész évre.....	20 kor.
Negyedévre.....	5 „
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Negyedévre.....	6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétéves ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrsésére nem vállal közt.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Zichy Nándor programja.

Az új kormányban van egy tagadhatatlanul rokonszenves tagja, akinek egyénisége kedvesebb az ország keresztény magyarsága előtt, mint ahány; akinek szavaiból kiérzik, hogy ő becsületes szándékkal vállalt tárcát és hogy ő becsületesen hisz is a maga küldetésében; aki nem tagadja meg múltját, nem keres olcsó babérokat a koalíció becsületesében s aki tud és mer őszinte, becsületes programot adni tárcája keretén belül.

Zichy János grófról, a vallás- és közoktatásügyi miniszterről szólunk.

Egri beszédje magasan kiemelkedik a munkapárti kortesbeszéd sorából. Határozottan, világosan körvonalazza programját s kétségtelen dolog, hogy ezzel a programmal sok hivatást szerzett — nem ugyan a pártjának, hanem önmagának.

Különösen két dolog az, amivel minden becsületes magyar helyeslést kiérdemelt: az egyik a katolikus autonómia, a másik a hitvallásos iskolák ügyében tett kijelentése.

Az autonómiával kapcsolatosan őszintén bevallotta Zichy, hogy annak meg nem valósítása: mulasztás volt. Csakugyan az volt. Nagy reményeket fűzött

ez ország egész katolikus lakossága ahhoz a kormányhoz, melynek egy Apponyi volt a kultuszminisztere s melyben a néppárt elnöke. Zichy Aladár is helyet foglalt. És mégis: e szép reményt nem váltották be. A katolikus autonómia ügye épp olyan megfenneklett állapotban van ma, mint volt a szabadelvűpárt bukása idején. Mintha csak nem is lettek volna miniszterek sem Apponyi, sem Zichy Aladár. Mikor Giesswein kilépett a néppártból, hallottunk néhány elkésredett hangot, hogy miért nem lett a sok reménnyel várt reformból semmi. Ma már késő volna ezén keseregni s a miérteket kutatni. Elég az a szomorú valóság, hogy ma sincs autonómiánk, annyi sincs, mint az oláh és szerb görög keletieknek. Hiába, mulasztás, hogy nincs s már maga az a körülmény, hogy Zichy a mulasztást beismeri, vizsgáló körülmény. Még örvedetesebb, hogy a mulasztás pótlását is igéri s a mi leginkább megnyugtató: ezt az ígéretet olyan térfiu teszi, aki ifjúságától kezdve állandóan vezére volt a katolikus mozgalomnak s aki emelt fővel jelentette ki vasarnap, hogy rendületlenül katolikus hitvallását a miniszteri székben is mindenkor megteszi.

A népnevelés kérdésében programja teljesen azonos Apponyiéval. Nyíltan megmondja, bár ezzel aligha fog egyetérteni kollégája és ideiglenes hivatali elődje, Székely Ferenc, hogy barátja a felekezeti iskoláknak s azokat erősíteni, támogatni fogja, a hol az államérdek mást nem parancsol. Viszont a hol államellenes irányzatot fed el a felekezeti jelszó, ott nem fog késni a magyar állam teljes hatalmát éreztetni.

Mi ez, ha nem Apponyi politikája? Ugyanaz a politika, melyet Tisza István jónak látott lerántani és meggyanusítani. Valóban, Apponyi igazságának nem lehet szebb elismerését képzelni, minthogy Zichy János nyíltan rá lép nagyszerű elődje ösvényére. És Zichy János egyéniségére is jellemző őszinteség, hogy minden fenntartás nélkül kész ott folytatni a nemzeti kultúra kiépítésének nemes munkáját, ahol fenkölt lelkű elődje abban hagyni kénytelen volt.

Férfis bátorság kell manapság ahhoz is, amit Zichy a zsidó vallásról mondott az 1848. XX. törvénycikkkel kapcsolatosan: hogy t. i. ez a törvény nem vonatkozik, de nem is vonatkozhatik a zsidóságra, nem pedig azért, mert 1848-ban a zsidó vallás nem volt bevett val-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A szótár románca.

— Cl. Harding. —

— Ruth, — szólott Culbersonné a leányához — mi volt az a csomag, amit ma hoztak a számodra?

— Egy szótár — felelte Ruth röviden.

A Culbersonné kétségbeesése akkor se lehetett volna nagyobb, ha Ruth arról informálja, hogy egy boa constrictor-t hozott haza magával.

— És minek kell neked ez a szótár, Ruth? — kérdezte csodálkozva.

— Szükségem van reá — mondta Ruth.

— Nagyon sokba jöhetett — vélekedett anyja.

Ruth sóhajtott.

— Bizony elég sokba. Hat pence volt és egy fél penny.

Culbersonné egy kissé megnyugodott, de mégsem egészen.

— Nekem úgy tetszik, Ruth, hogy az olyan leánynak, aki heti két fontért dolgozik s ennek a csekélységnek elégnék kell lenni két személy számára, nem szabad magának megengedni, hogy egy ilyen haszontalan könyvre

ennyit kiadjon. Ha pedig mégis mindenáron akartál könyvet venni, miért nem vásároltál inkább valami novellát, hogy szegény anyád is gyönyörködött volna benne?

Culbersonék egy nagy bérházban laktak, számos más lakóval. Az összes lakóknak azonban nem volt szótáruk, az egy Winter ur kivételével, aki egyszer már az övét odaköcsönözte ugyan Ruthnak, de aki annak nem vette semmi hasznát, mert abban hiányzott a bővebb magyarázat, csak éppen a szavak voltak szárazon megemlítve.

De amint kiszivárgott, hogy a másodemeleti lakónak, Culberson kisasszonynak van egy ilyen bő szótár a birtokában, egyszerre megnövekedett a lakók tudnivalója, s valóságos processziójárás indult meg a szótár felé. De a leggyakrabban mégis Winter ur vette igénybe a fiatal leány szívességét. Ő maga kereskedő volt. Naponta többször fordult elő olyan szó üzletében, aminek a bővebb jelentőségére kíváncsi volt. Mindaddig a zsebkiadást elégségesnek ítélte a maga használatára, de miután kislát, hogy Ruthnak egy bővebb szótára van, a kopott kis zöld hátú könyv lekerült a napi-programról s alig múlt el este úgy, hogy Winter ur szerényen be ne kopogtasson a másodemeleti lakásba a kérésével:

— Szabad-e egy pillanatra az új szótárban lapoznom?

Culbersonné eleinte bántották ezek a mindennapi látogatások. Otléte, mely több óra hosszat tartott, megakadályozta a jó asszonyt ugyan abban, hogy leányának újabb szemrehányásokat tegyen a könyve bevásárlása miatt, de éppen ezért még gyötrőbb volt bosszankodása, mert még csak ki sem veszekedhetette magát miatta!

— Nem is tudom mit keres mindig itt — mormogta egy napon, mikor kettősben maradtak Ruth tal. — Olyan unalmas ember!

— A mama hibája, hogy ide jár. Egyszer a mama hívta meg.

— Persze, hogy én voltam olyan számár, eldicsekedni az új szótárral. Azt gondoltam, ha már ugyis kiadtad rá a pénzt, legalább tudják, mily becses jószág van a birtokunkban. De mondd csak, hát te nem unod őt?

— Nem — válaszolt Ruth csendesesen. — En nem unom.

A tavaszi napok beköszöntével Culbersonné egyre idegesebb lett s Ruth egyre virulóbb és s ebb. Winter ur pedig mindig tovább maradt s nem törődött azzal, hogy az özvegy asszonynak több gázfogyasztásért kell majd fizetni.

Később Culbersonné megunt a dolgot és estéinkint korábban teküdt le, magára hagyva Wintert és leányát. A mellékszobában aludt, de azért minden neszre felezmélt.

Tavaszi értesítő

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim megérkeztek és azok üzletben bár-mikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossalsi.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

TELEFON 130. TELEFON 130

lás; sőt, tegyük hozzá, 1848-ban nem is gondoltak arra, hogy negyed század mulva bevett vallás lesz. Olyan ez, mint a kétszerkettő — de ma olyan időkkel élünk, hogy alkalom adtán sokan a kétszerkettőt is csak suba alatt merik megmondani.

Zichy kimondja egyenesen, azzal a nyíltsággal, a mellyel a maga becsületes meggyőződését a katolikus nagygyűlések elnöki székében és mindenütt megvallootta. Örömmel halljuk a vásári zajból ezt az őszinte, komoly beszédet kicsendülni. A pártból, melynek Zichy — bizonytalannal nem súlyos okok nélkül — tagjává lett, meglehet kinek-kinek a maga véleménye. De ebben nincs eltérés, hogy Zichy egyénisége minden pártvonalkozástól eltekintve kimagasló s tárcájabeli programjának szívből kívánjuk a megvalósulást. Hogy a munkapárt valósítja-e meg e programot, vagy valamely, még most kiszámíthatatlan jövő alakulásra vár e feladat: ki tudná azt ma megmondani?

*

Politikai talio.

A választási küzdelem elmérgesedése erős visszahatást keltett a Kossuth-pártban.

A Kossuth-párt lapja azt írja, hogy az a kormány, amely most, a választási küzdelem alatt, a méltányosságnak és a kiméletnek az ellenzékkel szemben egyetlen jelét sem adja, ellenkezőleg igyekszik minden kerületet tüzel-vassal, szolgabíróval, csendőrrel a maga céljainak meghódítani, lejátsza arra való jogát, hogy az ellenzékben árszalagokat találhasson a maga javára. Az ilyen kormányynyal

Egy júniusi estén már tíz óra is elmúlt s Winter még meg sem mozdult, Ruth régen figyelte őt és észrevette, hogy bár a szótár előtt fekszik az asztalon, egy óra óta nem fordított annak lapjain.

Végre feltekintett Winter és szemek tálátkoztak. Ruth elpirult s mivel ezt észre is vette, még mélyebbé lett a pir arcán.

— Nagy problémán törtém a fejemet ma este — mormogta Winter sohajtva.

— Nem bírja megtalálni, amit keresett? — kérdezte Ruth csendesén.

— Alig tudom megmondani. A szót megtaláltam. De hogy azt fogja-e jelenteni a számomra, amit szeretnék, hogy jelentsen, azt nem tudom. Itt van. Az utóbbi időben sokat néztem ezt a szót.

Oda tolta eléje a könyvet s Ruth elolvashatta: Szerelem.

— Vajjon fog-e valaha valamit jelenteni a számomra? — kérdezte Winter suttogva.

Ruth zavarodottan fordult el. Egy pillanatra mennybéli boldogság visszfénye sugárzott az arcán, de aztán ismét elkomorult. Óhajta vette kezébe a szótárt s kikereste belőle a szót: anya.

— Rendben van — mormogta Winter s az ajtó felé intett fejével.

És reszkető ujjai egy másik szón akadtak meg: feleség.

Később, mikor Ruth bement a hálószobába, anyja panaszosan mondta:

— Már azt hittem, sohasem fogsz lefeküdni! Minek maradt ma oly soká Winter ur?

— A szótárt nézte, anyám.

— Megtalálta, amit keresett? — kérdezte az anyja félálomban.

— Azt hiszem, hogy megtalálta, anyám — mondta Ruth bódogan s forró arcát odafektette az anyja vánkosára.

szemben az ellenzék csak egyöntetűen járhat el s ez az eljárás nem vezethet egyébre, mint a kormány pusztulására. Ez a talio elve a politikában.

Khuen és Tomasics.

Tomasics Miklós horvát bán két napja a Semmeringen vendége gróf Khuen miniszterelnöknek és ez idő alatt részletesen megtárgyalta vele a horvát választói róform tervezetét.

Ma a bán a miniszterelnökkel együtt utazott Bécsbe és onnan vele jön Budapestre is. A legközelebbi minisztertanácson a horvát bán is részt vesz, amikor ezt a tervezetet fogják megvitatni.

A bán ezután ismét Bécsbe utazik és a király elé terjeszti előzetes szentesítés végett a választójogi tervezetet, amelyet aztán legközelebb a horvát tartomány gyűlés elé terjeszt.

Khuen-Héderváry a királynál.

Félhivatalosan jelentik: Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma reggel kilenc órakor elutazott a Semmeringről dr Tomasics horvát bán társaságában Bécsbe, ahová tizenegy órakor érkezett meg. A Magyar Házban szállt meg, ahonnan 12 órakor a Burgba hajtatott és kihallgatáson jelent meg a királynál. A miniszterelnök délután négy órakor Budapestre utazik.

Mint értesülünk, a király ezen az audiencián aláírta az új országgyűlés összehívásáról szóló királyi kúiratot. Ezenkívül igen beható megbeszélés tárgya volt az általános politikai helyzet is.

Hazai Bécsben.

Hazai Samu honvédelmi miniszter ma reggel fél hét órakor Bécsbe érkezett, ahol a katonai ügyek dolgában folytat tanácskozásokat. Tárgyalásainak egyik legfontosabb ügye az ágyu-gyár kérdése.

Héderváry audienciája.

Héderváry másfél óráig volt kihallgatáson a királynál. Az audiencia után a miniszterelnök az újságíróknak a következőket mondta:

— A választási mozgalmakról tettem jelentést az uralkodónak. Az uralkodó budapesti útjának napja még nincs pontosan meghatározva. Annyi azonban bizonyos, hogy május hetedikét követő napok valamelyikén fog az uralkodó Budapestre utazni.

Az audiencia után Héderváry Pálffy Miklós főudvarmesterrel tanácskozott az uralkodó utazása felől.

Választási mozgalmak.

Csendőrség kell mindenfele.

Kitiltottak egy kortest.

A választási mozgalmak oly nagy szenvedélyvel folynak, hogy a hatóságok a legveszedelmesebb dolgok bekövetkezésétől félnek. Nem biznak sehol sem a polgárság önmérsékletében és attól tartanak, hogy a sok kortes annyira fogja izgatni őket, miszerint meglepedkeznek magukról és meggondolatlan-ságra ragadtatják magukat. Ez a félelem azonban tulzott. Százszor nagyobb a félelemnek a füstje, mint a tüze.

A legtöbb főszolgabíró csendőr szaporítást kér, mások egész század katonaságot kér-

nek, mert különben nem vállalnak felelősséget a következményekért. Mintha az esetleges bajokért eddig is a főszolgabírákat vonták volna felelősségre.

Tény, hogy izgatott a helyzet, sok a jelölt, sok a kortes, természetes, hogy a kedélyek is izgatottabbak, de nem veszélyesek.

A katonai szabályok szerint katonaságot nem lehet felhasználni csendőri szolgálatok teljesítésére. A katonaság valamelyik községbe kiszállván nem is magán lakásoknál van elszállásolva, hanem ilyen esetben egy helyen. Külön külön pedig egyes embereket nem fognak kirendelni. De a katonaságot egyáltalán nem is fogják kirendelni csak a választás napján, addig egyik járás sem fog katonaságot kapni.

A csendőrséggel sem sokkal áll különben a dolog. A főszolgabírák ugyanis kérik, hogy minden órs létszámát emeljék fel. Ezt a kérelmet egyszerűen lehetetlen teljesíteni, mert nem rendelkezünk annyi csendőrséggel, hogy a főszolgabírák kívánságának eleget lehetne tenni. Az alispán intézkedett ugyan, hogy a lehetőségig teljesítsék a csendőrpáncsnokságok az óhajokat, azonban a csendőrség a fenti okok miatt nem képes eleget tenni, mert megerősítéseket csakis más őrsök elvonásával tudnak teljesíteni, a csendőrségre pedig mindenütt szükség van.

Nevezetesebb dolog a tenkei kerületben a béli járásban történt, ahonnan Lázár Aurél nemzetiségi jelölt egyik főkortestét kitiltotta a főszolgabíró. A kortes Jánk Kornél ügyvéd jelölt, aki rendőrhatalom nélküli engedély nélkül házról-házra járja a szavazókat és izgatja őket. Ez a kortes nem elégszik meg a személyes izgatásokkal, hanem román nyelven nyomtatott verseket osztogat a nép között. A versek igen együgyűek, de annál otrombábbak. Tele vannak szemenszedett izléstelen dolgokkal. A kortes dolgairól a béli főszolgabíró tudomást szerzett és tegnap ki is tiltotta a járás területéről.

Az élesdi kerület munkapárti vezetőinél tegnap Schwarcz István látogatást tett és velük hosszabban tanácskozott. Valószínű, hogy megkísérli felvenni a harcot Farkasházzal szemben.

Az ugrai kerület munkapártja május 4 én tartja meg alakuló és jelölő gyűlését. A gyűlésre máris nagyban folynak az előkészületek. A munkapárt tudvalevőleg Tisza István grótot fogja jelölni. Tiszának ezidő szerint Vaska Miklós oláhomorógi gazdálkodó az ellenjelöltje. Vaskát a románok jelölték Nagyszébenben. Ez a Vaska a következőképpen nyilatkozott:

— Igaz ugyan, hogy engem jelöltek a románok Nagyszébenből, de azért Nagyszalon-tán mégis csak Tisza Kálmánra fogok szavazni.

Glac Antal jelölése.

A nagyváradai függetlenségi pártiak szerdán délután tartott ülésén tudvalevőleg nagy lelkesedéssel Glac Antal volt főispánt jelölték képviselőül. A jelölésről sürgőnyileg értesítették Glac Antalt, aki tegnap ugyancsak sürgőnyileg válaszolt. A sürgőnyben Glac Antal a jelöltséget elfogadta és ígéretet tett, hogy megválasztása esetén Nagyvárad város érdekeiért fog dolgozni. A programbeszédet május 16 án pünkösd másodnapján fogja megtartani Glac.

A jelöltség elfogadásáról szóló sürgöny szövege a következő:

Nagyságos

Szokoly Tamás pártelnök urnak

Nagyvárad

A függetlenségi párt nevében küldött sürgönyödet vettem, a képviselő jelöltséget köszönettel elfogadom, megválasztásom esetén minden erőmből szeretett városunk javára kívánok élni, program beszédem elmondását május tizenhatra kérem kitézni.

Hazafias üdvözlettel;
Glac Antal.

A függetlenségi párt most már teljes ambícióval kezdi meg szervezkedését, úgy a programbeszéd megtartására, mint a választásokra. Glac Antal programbeszéde elé nagy érdeklődéssel tekintenek mindentel, mert nagyon sokan vannak, akik attól teszik függővé szavazatukat.

✦ Bognár István

1842—1910.

A váradi székesegyházban kongóhangja megint gyászt hirdet: a káptalan kiváló tagjának dr. Bognár István apátkanonoknak tegnap délután bekövetkezett halálát. Bár egy évtized óta nagy beteg volt, betegsége székéhez kötötte őt, ki sem mozdulhatott házából, mégis elég hirtelen következett be a halál, mert a kedden éjjel beállott szívszélhűdés másfél nap alatt elbánt vele.

Klasszikus irodalmi műveltségű férfi volt, igen alapos theologus és filozofus, nyelvismerettel megáldva, széles körű erudícióval, éles ítélőképességgel felvértezve. Kisebb dolgozatokkal maga is művelte a theologiai és filozófiai irodalmat, egyik munkájával alaposan tönkre tette Pauernek determinizmusát.

Született tanár ember volt. Előbb Esztergomban tanárkodott, majd felkerült a budapesti egyetemre, melynek theologiai karán az ujszövetségi bibliai tudományokat tanította, bár ő inkább dogmatikus volt. Szigorú, pedáns professzor volt, ki az egyetemi hallgatóktól is megkövetelte a tanulást, rendet és fegyelmet, melynek megtartásában ő maga járt elől jó példával.

Az egyetemen nagy tekintélye volt. Ismételt megválasztották dékánnak, egy ízben, az 1896—7-ik tanévben Rector Magnificus is volt. Szava a tanácsban mindenkor nagy súlyjal esett a mérlegbe.

Buzgó pap volt, nem hiába nevelkedett Rómában a Jezsuiták vezetése alatt álló Germanico-Hungarikumban. A hosszúság, egy évtizedig tartott súlyos betegség, melylyel Isten meglátogatta, erős próbának volt alávétve és ő példás türelemmel állotta ki azt. Koronáját, jutalmát megadja Jézus, a szenvedők példaképe és örök jutalma.

*

Bognár István Pozsony megyében Vásárhelyen született 1842. december 16-án. Középiskolai tanulmányai végeztével mint az eszter-

gomi egyházmegye növendéke Rómába küldetett hol a filozófiai és theologiai doctorátust megszerezte. Két évet töltött Rómában, az utolsót éppen akkor, mikor az utolsó egyetemes zsinat ott ülésezett. Bognár jelen volt a zsinat ülésin mint a tárgyalásoknak egyik gyorsírója. A zsinat kitérhetetlenül mély benyomást gyakorolt fogékony lelkére. Negyven évvel később is élénken adta elő a zsinat érdekesebb ügyeit.

Az örök városból haza térve b. e. Simor hercegprimás, ki őt nagyon szerette, 1870-ben Bécsbe küldte a Pázmáneum prefektusának. Négy év múlva 1874-ben Esztergomban alkalmazta előbb mint filozófiai, később mint theologiai tanárt. 1879-ben 37 éves korában a budapesti egyetem tanárává nevezetett ki s mint ilyen 18 asztendőn át tanította az ujszövetségi bibliikumot. Időközben több kiténtetésben részesült, pápai tb. kamarás, szentszéki ülnök, dékán és rector lett s 1897-ben a nagyváradai káptalannak egyik litterarium-stallumára nevezte ki a király.

Schlauch bibornok papnöveldei rectornak tette őt, egy év múlva pedig esztergomi megyei c. apátnak nevezetett ki. 1900-ban Steinberger vette át tőle a szeminaryumi rectori ságot, ő pedig a káptalansor egyik házába költözött át s alig egy hónap múlva a hirtelen támadt súlyos betegség odaszegte a hordszékhez, melyből többé maga erejéből fel sem kelhetett. Betegsége könnyebb napokat is engedett neki akkor, — ha az idő kedvező volt — liften leszállította magát a kertbe, — de ez bizony nyáron is ritkán történt. Feküdni nem sokat kellett betegsé-vel, de állandóan oda volt kötve székéhez. Olvasott egész nap, vasárnap házi kápolnájában egyik paptársa misézett, melyet ő buzgón hallgatott végig. Az irodalmat mindvégig figyelemmel kísérte, a helybeli kath. kör egyik böjti estéjére felolvasást is készített.

Testvérhuga Bognár Juliska, Kakucsy György, belügyminiszteri osztálytanácsos neje, ki Budapesten házáat is vezette, gyakran meglátogatta őt férjével és gyermekeivel. Ezek voltak az ő ünnepnapjai. Huga legutóbb egy hete volt itt, alig gondolta, hogy utóljára látja őt.

Kedden éjjel hirtelen nagyfokú szivgyengeség lépett fel, dacára Mayer és Popovics orvosok táradozásának és a tíz év óta mellette levő irgalmas nővér ápolásának, tegnap délután egynegyed 4 órakor — az utolsó szentségek buzgó felvétele után — megszűnt élni.

A koporsóbatételt és halotti officiumot ma délután 5 órakor végzi a káptalan, a temetést pedig — ha csak a rokonság óhajta vagy a ma felbontandó végrendelet esetleges intézkedése másként nem rendeli — szombaton délelőtt háromnegyed 9 órakor fogják megtartani.

A gyászestéről a káptalan sürgönyileg értesítette az egyetemet, a hittudományi kart és a távollevő kanonokokat.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

A Rokszin-ügy.

A tárgyalás tegnap nagy lépésekkel haladt előre. Az összes védőbeszéd elhangzottak. Ma még az ügyész replikál a védőbeszédre és ezzel a bonyolódott ügy teljesen ítéletre készen áll. Ítélet valószínűleg szombaton lesz.

A tegnapi tárgyalásról tudósításunk a következő:

Következett dr. Fráter Pál ügyvéd, másodrendű vádlott, dr. Rokszin György védőjének az előterjesztése. Beszédének nagy hatása volt. Egyszerűen, minden póz nélkül beszélt, de annál jobban elragadott aztán logikájának hatalmasságával. Teljes 5 órán keresztül tartott a beszéd, melynek rövid foglalata a következő:

Először a felbujtás vádjával foglalkozott. Hogy Zámory Mária és Bleyer Manó között a haszonbérleti szerződés létrejött-e, azt a vallomásokból megállapítani nem lehet. Mindegyik fél jóhiszeműen vallja a maga igazát. Bleyer jóhiszeműen indította meg a pert, amelyet Porumb Kornél vitt Rokszinhoz. Hogy aztán Porumb Kornél a perben tett vallomásra később azt mondta, hogy hamis, azt nem lehet egyébből, mint károsítási szándékból magyarázni. Hogy a hamis vallomásra őt Rokszin 25000 korona ígéretével rábirta, azt Porumb Kornél vallomásán kívül semmi sem támogatja. Hát szavahihető-e az az ember, aki olyan abszurdumokat állít, hogy ő Rokszinak 15000 koronát adott át azért, hogy állásába vesztegetés útján visszasegítse. A 15000 koronát ő soha Rokszinak át nem adta. Ezt ő máshova fordította, amit a védelem zárt tárgyaláson be is bizonyított. Aztán el lehet-e képzelni, hogy Rokszin 25000 koronát ígért volna egy olyan perért, melynek kimenetete a legkétségesebb volt. Hisz e per nem is kártérítésért, hanem jogügylet kimondásáért volt indítva.

Kártérítésért egy egészen új pert kellett volna indítani. Az a levél, melyet a kérdőpontokkal együtt Rokszin elküldött Porumbnak, szintén nem bizonyíték. A levél meglehetősen tisztán a rokoni és baráti kötelekből magyarázandó. Aztán áttér a váltóhamisítás vádjára. Itt csak egy rendbeli büncselekmény foroghat fenn, mert a 9000 koronás váltó elvesztett. Ez nincsen a bíróság birtokában. A két váltót a Porumb család tagjai is aláírták ugyan, de mégis egyedül a Rokszin aláírására számították le azokat. Ha ebből a hamisításból valakire kár származott, úgy az egyedül Rokszin György. Deák Mihály tanu, aki el van ítélve és feltételes szabadságon van, a főtárgyaláson ugyan csunyan cserbenhagyta a védelmet, de mégis fontosnak kell elismerni azt, hogy ez a tanu a védelem képviselőjének nyilatkozatot adott arról, hogy Porumb neki a fogházban bevallotta Rokszin György ártatlanságát a hamisításban. Hogy tanu megváltoztatta vallomását, illetve előadását, az általános emberi szempontból érdekes és érthető. Ez a tann feltételes szabadságon van és látván az ügyesség képviselőjét, nem mert megmaradni a nyilatkozat mellett. Rokszin Miklós tanunak a szereplése ebben a perben igazán gondviselészerűnek mondható. Nem mert a védelem tanuja, hanem azért, mert a perben kihallgatott 102 tanu igen nagy százaléka nem egészen megbízható. Valóságos öröm, hogy ebben a perben egy ilyen, rövid főtárgyalási szereplésével is általános tiszteletet kivívott tanuvallomására támaszkodhatni. Részletesen foglalkozik ezután védő a nagyszabású levéllel, amely a védelem egyik legerősebb fegyvere. A váltólopás, bűnpártolás vádjával és a többi apró vádakkal hamar végez a védő. Ezekre semmi bizonyíték nincs, csupán az előbbi vádaknak képezik logikus következményeit.

Ezután következett harmadrendű vádlott, dr. Barb Parthén védőjének, dr. Márkus Lászlónak a beszéde. A védelem ellen emelt bűnpártolás vádját nem látja igazolva. Mert védelem abban a hiszemben volt, hogy Porumb Kornél Romániába azért akart menni, hogy felesége nagybátyjától anyagi segítséget kapjon. De ha tényleg tudott volna is vádlott Porumb

venek, a cselekmény gyorsan, szinte tu'gyor-
san perdül. Olyan riportdramolett-féle a darab,
azzal a becsületes igyekvéssel megírva, hogy
egy félórát jól kitöltsön. Ennek a célnak egé-
szén megfelel s Marton Manó megérdemelte az
ezüst- és babérkoszorúkat, mellyel a közönség
az ő szorgalmas munkásságát és igazi ujságírói
képességeit tegnap este honorálta.

A legnagyobb szerepben, a tanácsosné
szerepében T. Pogány Janka olyan szarkasz-
tikusan találó alakítást nyújtott, hogy nyilt szí-
nen is, a felvonás végén pedig többször kitap-
solták. Hamisítatlan lipótvárosi parvenü gög és
akcentus egymást egészítették ki. Kivüle ki-
sebb szerepekben Sik, Sinkó, Hunyadi, Szarvasi,
Gózon, Dési ügyeskedtek, Pápainé pedig a leg-
kisebb szerepben ügyetlenkedett.

Cedra.

A szinlap szerint népies opera két felvo-
násban, valóságos modern zenedráma
annak minden előnyös és hátrányos tulajdon-
ságával együtt. A szerzője Franek Gábor
győri székesegyházi karnagy, nagy tudású, fé-
nyes tehetségű zenész. Kinek alkotása méltó
arra, hogy a nagy világszínpadokat sorra járja.
Bemutatója Olmützben volt, majd Győrött ad-
ták, harmadik stációja Nagyvárad, ősszel a
berlini udvari operaház fogja előadni. Buda-
pesten az opera fölött uralkodó klikk való-
színűleg csak akkor lesz kénytelen előadni a
magyar szerző magyar tárgyú operáját, ha már
külföldön mindenütt előadták.

Az opera a vidéki színpadokra csaknem
legyőzhetlen nehézségeket rejt magában s hogy
tegnap nálunk mégis nemcsak nagy külső, ha-
nem teljes belső sikerrel került színre, ez a
társulatunk zenei képességének legnagyobb
elismerése.

Erőpróba volt a tegnapi előadás úgy a
karmester és zenekar, mint az énekkar, sőt a
közönség számára is. Franek zenéje ugyanis
rendkívül nehéz fajsúlyú. A drámai festésben
a legerősebb tónusokat használja az éles el-
lentétek és a folytonos moduláció nemcsak
leköti a figyelmet, hanem alaposan ki is fá-
rasztja. E tekintetben kiállja a verseayt Wag-
nerrel sőt Strausz Richárddal is.

A lírai részek azonban rendkívüli szépsé-
geket rejtenek magukban. A magyaros moti-
vumok különösen az első felvonásban domi-
nálunk. A karok felépítése mesteri kézre vall,
a szólamvezetés bősége színpadi zenében szinte
szokatlan. Gyönyörű a hangszelés, változatos
és színekben pompázó. Minden ütem megle-
petést tartalmaz számunkra. A zenekar munká-
ját csak a szakértő méltathatja eléggé, mert
hihetetlen nehézségek vannak a kísérő zené-
ben. Kovács Miksa karmester emberfeletti
munkát fejtet ki a betanítással, azért első
sorban őt kell megdicsérnünk. Alapos tanul-
mány után fogott a munkához és ütemről
ütemre tanította be a zenészeket és éneke-
ket.

A címszerepet F. Károlyi Leona urnő
énekelte s csengő, hatalmas drámai szopránja
remekül érvényesült a rendkívül nehéz szerep-
ben. Játéka művészi volt s igazán szép sikert
aratott. Fényes estéje volt Mihályi Ernőnek
is. Szerepének végtelen zenei és énekbeli ne-
hézségeit hatalmas tudásával nemcsak könnyen,
hanem látható élvezettel győzte le, úgy
hogy aki nem ért hozzá, azt kiheti, hogy

könnyű operett áriákat énekelt és sejtelve
sincs a legyőzött nehézségek nagyságáról. Ez
az igazi művészet. Játéka, maszkja kifogástalan
volt. Asszonyi is nagy szorgalomról tett tanu-
ságot, hasonlóképen Hunyadi valamint Bartók
Etel és H. Czene Stefi is. Az énekkar nagyon
fegyelméletten s szépen énekelt.

Az első felvonás után a közönség sokszor
a lámpák elé szólította a szerzőt és a szerep-
lőket. A taps az előadást is sokszor megsza-
kitotta. Magunk részéről igazán nagyon örü-
lünk, hogy egy magyar szerző kiváló zenei
alkotásával megismerkedhettünk, amelynek szép-
ségeit a külföldi kritika is elragadtatással
mértatta s mely a Franek nevére nemsokára
általánosan ismertté fogja tenni.

Trenck báró. Pénteken este újból Trenck
báró, ezt a végtelenül kedves operettet kerül
színre, amely eddig minden este elsőrendű
szórakozást nyújtott a közönségnek. Érdekes
meséje, fülbemászó zenéje rendkívül mélyen
lebilincseli hallgatóit. Gózon Gyula ma este
új koplékkal lepi meg a közönséget.

Romeo és Julia. Alkalmasabb darabot
a vasárnap délutáni előadásra aligha választ-
hatott volna a direktió a Romeo és Juliánál.
Ez a tragédia mindig új, friss és szenzációs
erejű marad s a költői szépségek kifogyhatat-
lan áradatával ragadja magával a publikumot.
A délutáni előadásra ma már lehet jegyeket
váltani a nappali pénztárhoz.

IRODALOM.

Mi lesz a Nap kihülése után?

Természettudományi dolgozat, írta: Csigas Mihály.

A szerző fölteszi, hogy a tömegvonzás a
hő jelenlétével meggyöngyül s viszont a hő
kisugárzásával megerősödik. Ezt az állítását
első sorban azzal véli igazolhatónak, hogy a
testek a melegben kiterjednek s a hidegben
összehúzódnak. De reméli, hogy a tömegvon-
zásnak ez a hőmérséklet szerinti ingadozása
ingakíséreltel is kimutatható. E föltevés alap-
ján az elaggult, kihült naprendszer újraalakul-
lását is lehetőségek véli. Az átmenetet nyomról-
nyomra kíséri s fejtegetései során eljut a ki-
sugárzott hő megtérülésének problémájához,
melyet az elvált és újraalakulandó világok
közti kapocsnak tekint.

E szerint a hőkisugárzással nő a tömeg-
vonzás. Az elveszett hő tömegvonzásban térül
meg. A kihűt és tömegvonzásában megszapod-
ott nap így módon bolygóinak felgyűjtésére
képesül. Ekkor körülbelül Kant—Laplace re-
ceptje szerint előáll a rendszer kialakulásának
stádiuma azzal a különbséggel mégis, hogy
a bolygóképzés híve. Így módon az üstökösök
is a naprendszer állandó tagjai közé so-
rozza.

Vitatja, hogy idegen világból ide tévedő
üstökös nincs. A parabolás és hyperbolás pályán
mozgó üstökösök is visszatérnek, körülbelül
azon a pályán, amelyen kilendültek, bár ezek-
nél a visszatérés évezredekbe telik. Mozgásukat
az inga mozgásához hasonlítja stb. Kapható
Nagyváradon a szerzőnél és minden nagyobb
könyvkereskedésben. Ara 1 kor. 50 fill.

A bérálás előmunkálatai.

Írta: Mellau István főreáliskolai hittanár. K's nyol-
cadrét. 61. oldal. A szerző sajátja. Nagyvárad,
Szent László-nyomda. Ara 1 korona.

A prudencia pasztorális szempontjából ki-
válóan becses munka, értékes füzetke az, amely-
ről itt írunk. A megerősítés szentségére szol-
gáló előkészítés vesződséges munkáját kívánja
megkönnyíteni, főként a lelkeskedő papság
szempontjából. Elvégre népszerű alapon, he-
lyenkint katekizáló hangon tárgyalja a rövid,
tartalmas bevezető sorok után a bérálási elő-
készületet öt részre osztva, amelyek: I. Ki bér-
málkozhatik? II. Ki lehet bérmaszúló? III. Mi-
lyen külső intézkedések szükségesek bérálás-
kor? IV. Bérálásra mit miképpen tanítsunk?
V. Melyek a bérálás hatásai?

Amiket a kis könyv elmond, nem kíván-
nak az ujság nyomtatékával fellépni. Hiszen is-
mert elemi dolgok. A nehézség azonban éppen
ezeknek az elemi intézkedéseknek fogatosít-
tatásában van. Noss, ez a kis munka nem akar
mást, mint ezeket az ismereteket kommentálni
és a bérálás liturgiája körül annak a lelkes-
kedő papságot illető részében segédkezet nyuj-
tani. Távol minden tudakosságtól, kompilációk-
tól, nagyképszerűgtől. Ezt kell figyelembe venni,
aki a munkát élvezettel, ami fő — tanulsággal,
gyakorlati haszonnal kívánja forgatni.

A könyv stillusa keresetlenül egyszerű.
Főcélja, hogy nagyon villágos, könnyen érthető
legyen. E célt el is éri minden sorában.

A technikai kiállítást a nagyvárad Szent
László nyomda végezte. Gondosan, izlé-
sesen, csinosan. — Tiszta nyomás, jó öreg
betűk.

Az Élet április 24-ik füzete a követ-
kező tartalommal jelent meg: Spadon: Bena-
rat. Liliencorn: Acheron. Zsoldos László: A
halál madár. Peterdi Andor: Temető mellett.
M. Szvalovszky Julia: A kastélyok hazájából.
Móricz Zsigmond: Harmatos rózsák. P. Abra-
hám Ernő: Az álmok költője. Szendéné Dár-
day Olga: A mennyasszony levelei. Fogarraró:
A retorsolei vak végrendelete. Gere Zsig-
mond: Egy kis malac története. Környei Zoltán:
Lemondás. Kultura. Az élet.

Spanyolország, különös tekintettel mű-
építményeire. Írta Tóth Mike S. J. főgimná-
ziumi tanár. Százhetvenöt képpel díszítve. 418
oldal, vászonkötésben 4:20, füzve 3:20 korona.
Kalocsán, 1910. A »Hírök«-nél.

A lankadatlan munkásságú szerző a be-
vezető sorokban szerénynek nevezi munkáját,
melynek olvasásakor azonban meg kellett győ-
ződünk róla, hogy a szerző a szerény, nem
a munkája. Igaz, hogy mindössze egy kétho-
napos utazás eredménye ez a 417 oldalas
könyv s aki Spanyolországot csak most akarja
megismerni, nem számíthat e műben egy ki-
merítő ismertetésre. A bübajos országot Tóth
Mike atya könyve csak úgy röptében ismer-
teti s a könyvnek a szövegrészében nem
kevesebb, mint 175 képet közöl, részben fa-
metszetek, főként azonban kitűnő fényképek
reprodukcióját. Amit a könyv alcíme mond:
különös tekintettel műépítményeire, mindenütt
az elő érbe nyomul s a könyvnek alapötöne.
Az egyházi műépítészeti szívet emelő remekeit
egy-egyig bemutatja a műépítészeti ismeret-
teiről előnyösen ismert szerző, némelyiknek
alaprajzát is csatolja. A leírásai pontosak s él-
vezetesez s pompásan egészítik ki a képeket.
Az egész könyv olvasása — eltekintve az il-
lusztrációk halmozódó egymásutánjától — olyan
hatást tesz az emberre, mintha a szerző ked-
ves bonhomióval, itt ott azonban, például a spa-
nyol és olasz egyházpolitikai viszonyok ismer-
tetésénél, a keresztény lélek nemes fájdmá-
val, beszélne, velünk szemközt ülve, a rohanó
kupéban. Ilyen apró recenzióban el sem lehet
mondani, mennyi tanulságos, okos dolog van
Tóth Mike legújabb könyvében; s ebben iga-
zat fognak adni nekünk a — reméljük — nagy
számmal levő olvasók.

MULATSÁG.

Hangverseny a püspöki palotában.
A nagyváradi katolikus kör május 4-én, délután 6 órakor a I. sz. püspöki residentia nagyszobájában hangversenyt rendez a következő műsorral:

1. Részlet Haydn négy évszak (tavasz) oratóriumából. Előadja a székesegyházi énekkar. A szóló részeket éneklék: dr Krüger Aladárné, dr Krüger Jenő és Huszár László.

2. a) Brahms Dal (A hűség.)

b) Ardi di keringő. Éneklé dr Báthory Oszkárné

3. Előadás, tartja Szentiványi Károly, rátóti prépost, az orsz. kath. szövetség igazgatója.

4. Mandelssohn: Trio Op. 49. Előadja a kamara zenetársaság.

5. Beethoven dalok.

a) Egy sir . . .

b) Valamikor réges régen . . . Éneklé Csipkés Sándorné.

6. Zárókar Dinorah operából. Előadja a székesegyházi énekkar. A soprán solót (Dinorah) éneklé: dr Krüger Aladárné.

Számított ülőhely az I—II. sorban 5 korona, III, IV, V, VI sorban 3 korona, VII—XIII sorban 2 korona. Állóhely 1 korona. Jegyek a meghívó felmutatása mellett megválthatók Láng József könyvkereskedésében s a hangverseny alkalmával a pénztárnál.

A tiszta jövedelmet könyvtárunk céljaira fordítják.

TÁVIRATOK.

Az angol repülőversenyek.

London, ápr. 28. Ma nyert befejezést a londoni nagy repülőverseny, melyen az első díjat 250000 frankot kiadták. A díjat Paulhan aviatikus nyerte meg, aki elsőnek érkezett be Manchesterbe. Paulhan Londonból 5 óra 22 perckor indult el és 8 óra 10 perckor volt Lichfieldban, ahol leszállt. Manchesterbe 5 óra 30 perckor érkezett meg Paulhan. Megérkezésekor valóságosan meg volt dermedve az aviatikus, aki azt mondta, hogy a magasban rettenetes helyzete volt a hideg és a szakadó eső miatt.

Az albáni fölkelés.

Konstantinápoly, ápr. 28. Hivatalos jelentések szerint tegnap tovább folyt az albánok gyülekezése Ipekben és Gyakovában. A mirníták nem csatlakoznak a fölkeléshez. A lázadók elvágják a táviróvonalakat és megakadályozták Üszküb és Mitrovica között a vasuti forgalmat. Tegnap Üszküből három zászlóalj, egy ágyúüteg és egy gépfegyverosztály, Verisovicból 13 zászlóalj, 5 üteg és három gépfegyverosztály indult Kacsanigba, ahol a lázadók főhadereje van. Tegnap nem volt összütközés. Ipekbe három zászlóaljt küldtek.

Björnson halála.

Krisztília, április 28 Björnson holttestét szombaton délben ünnepélyes menetben fogják a pályaudvarról a kikötőben reá várakozó hadihajóra átvinni. Az előkészületekből ítélve, a dán nép részvételével ez alkalommal imponáló módon fog megnyitkozni. A gyászmenetben a dán kormány összes tagjai, az állami és városi hatóságok és ezenfelül számos testület és egyesület részt vesznek. Azon

az utvonalon, hol a temetési menet elhalad, a gyász jeléül úgy az állami, mint a magán-épületeket fekete díszítésekkel v nyák be. A nemzeti színház loggiáján, mialatt a temetési menet elhalad, gyászdalokat fognak játszani és énekelni. A kikötőben a miniszterelnök fogja a halottat a dán nép nevében elbucsztatni, mire a dán matrózok vállukra emelik a koporsót és a norvég hajó fedélzetére viszik. Björnson temetése Krisztíániában valószínűleg május 3-án lesz.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, április 28.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közp. vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1910. április 28.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4 sz.	240.—
Horvát szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák koron járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
20 frankos (Napoleon)der	19.02

REGÉNYCSARNOK.

R ó z s i k a.

Irta: White-Mellville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

33

Mialatt szót, leszakítá mellől az érdemrendet és a köveztet dobta azt. Halk éjlenzés támadt, mely hamar a düh, gyűlölet és gúnykacaj ordításába fulladt.

— Esztelen! — kiáltá egy hang megette. — Tíz életet tartogat-e a zsebében azonkívül, melyet testében hordoz, hogy így esztelenséget követ el? Lépjen be, az ég nevére kérem.

vagy darabokra fogják önt tépni, mert most azt hiszik, hogy ön megijedt tőlük.

Mielőtt megfordulhatott volna, hátra szorított egy tölgyfa ajtón át, mely erősen megvult vasai s erősen becsapódott utána. Olyan erős és vastag volt ez az ajtó, hogy becsapódása az utcai zajon át hangzott és ő egy sötét folyosón találta magát, egy nőt tartva a kezénél fogva.

VII. FEJEZET.

A Wolverine.

Két vékony ujj fogta át a gróf kézcsuklóját s egy halk tiszta hang ezt sugta a fülébe: — Jól van! Ütere teljesen és nyugodtan ver. Vezetőkre van szükségünk; ön arra termett ember, hogy vezetőkké lásson el minket Jöjjön velem az emeletre.

Felment néhány lépcsőn, még mindig azon. Kéz által vezetettve s átmenve egy másik ajtón, mely kevésbé volt megerősítve, mint az előbeni, Montarbas egy meglehetősen jól butorított szobában találta magát, szemöl-szemből azon nővel, aki életét megmenté.

Ütere, mely a veszély alatt oly nyugodt volt, most szilajon kezdett verni es meglepetve hőkent vissza, annyira hasonlított ez a nő a királynéhoz. Ugyanaz a magas alak, egyenlő testhordozással, fejének tartása és válla is oly bájos volt, sőt még tiszta, átlátszó színe és gazdag barna haja is ugyanolyan volt. De itt a hasonlatosság megszűnt. A gróf figyelmesen megnézte a nő arc kifejezését, azt vette észre, hogy ez keményebb, habár ifjabb mint Miria-Antoinetteé. Szája összeszorított, határozott ajakkal s erős, fehér fogakkal vad erélyt és rettenthetlen akaratot árukt el, míg világos, szürke szeme és összevont merész szemöldöke egy ragadozó állatnak a hosszú szempillák alatt szunnyadó vadságáról tanuskodtak.

Azon nők egyike volt ő, kik a kor rossz-szasága által nemükből kivetkőztetve, bűnös kihágásokra ragadták a forradalom vezéreit, s vért szomjuhozó tanácsaikban éber és halálos gyűlölködésükben már a »Wolverine« gúnynevet vívta ki magának.

Kegyeltensége, ébersége, kitarása olyan volt, mint az erdei fenevadé, nem ismert ez határt, bosszuállását nem lehetett kielégíteni. De elvégre is nő volt. Nem tűrhette azt, hogy egy olyan szép arisztokratát, aminő Arnold gróf volt darabokra tépjen az utcai sötéredék, mikor egy ujjának mozdításával megmentette őt. Főképp, miután ez az eszköz céljának megfelelt s némi gyönyörűséget talált abban, hogy elképzelte, mire fogja őt használni a jövőben.

Arnold gróf mindenkor udvarias volt és gondatlan mosollyal köszönetet mondott e nőnek.

— Jövőre kegyed rendelkezhetik velem, kisasszony, — mondá. — Kegyed megmentett a haláltól s a hadviselés szabályai szerint én a kegyed vagyok, testestől-lelkestől.

Az utcáról a távolból még hallani lehetett gyengén a nagy lármát. A nő fölemelte kezét, hogy hallgatást parancsoljon.

— Figyeljen, — mondá — hallja-e e hullámok moráját, melyekből önt kihuztam? Gondolja-e ön, hogy egy maroknyi lovasság s egy század svájci gárda gátot vethet azoknak.

— Egy-két tábori ágyu nélkül nem hiszem, felelé ő cinikusan. S tán alig egy üteg tüzérség nélkül. Őszintén szólva, kisasszony, azt hiszem, hamar oly áradattá fog ez nőni, mely mindent elseper maga előtt.

— Ne hívjon engem kisasszonynak, én polgár vagyok, Montarbas Arnold, én halálos rem az ön nevé. Szólitson Armand Leonienak.

— Armand Leoniel! Ugy hát kegyed a Coupe-tete testvére. Teringtettél! A dolog minden fordulónál bonyolultabb kezd lenni.

— Én Coupe-tete huga vagyok és testvérem büszke is vagyok. Ő jó munkás, ör. összeesküvő, kitűnő alárendelt embernek, de nem való vezérnek. Ah, csak férfi lennék!

(Folyt. köv.)

Dr. VUOSKIOS GYULA.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal ujjonnan berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben készítettnek.

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL”
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapítottott:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a „Tiszántul”-ban közöltetnek.

Alapítottott:
1894.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi esengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Építkezési vasgerendák, fürdőszoba berendezések, kovácsolt és öntöttvas, valamint kőanyag csövek, szabadalmazott fekete és horganyzott »HUNGÁRIA« sodronyfonatok, Rabitz-fonatok, legjobb szerkezetű jégszekrények és fagyaltgépek nagy választékban, a legolcsóbban kaphatók:

ANDRÉNYI KÁROLY ÉS FIA cégnél
NAGYVÁRADON.

Ugyanott villany- és légszesz-csillárok minden elfogadható áron kaphatók. Áru-ittatnak.

Elsőrangú

életbiztosító társaság

Nagyvárad és vidéke részére

főügynököt

keres. Szives ajánlatok kéretnek »*Biztosítás*« jelige alatt

Győri és Nagy

hirdetési irodához Budapest, Erzsébet-körút 5.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza. Kert utca. ipartestületi ház.

Van szerencsem, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig le szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajátermésű boraimat mérsékelt áron bocsátom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtnak, mérsékelt áron mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Biztos, gyors, ártalmatlan hatásos szépitőszert egyedül

a Lédig-féle alabastrom arc créme

1 tégely 1 korona, alabastrom szappan 1 drb 80 fillér. Kiválóan alka mas szeplő, májfolt és arcfehéítésre.

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o

LÉDIG ÁRPÁD arany kereszt gyógyszer-tára,

Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza mellett.)

Hegyköz Szent Miklós községben

(Biharmegye) **Gazsi András**

eladja házát, szöllejét és 32 hold szántó és kaszálló földjét.

Bővebbi értekezés **GAZSI ANDRÁSNÁL** fentnevezett községben.

Papi ruhák.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy megérkeztek a

tavaszi és nyári szövetek

nagyválasztékban, különösen reverenda és szalon ruha-szövetek.

Becses megrendeléseiket és további pártfogásukat kérve maradtam

illő tisztelettel

Vajnovszky Károly,

papi és polgári szabó

Szent János-utca. (Sajátház)

Vidéki meghívásra személyesen is megjelenek.

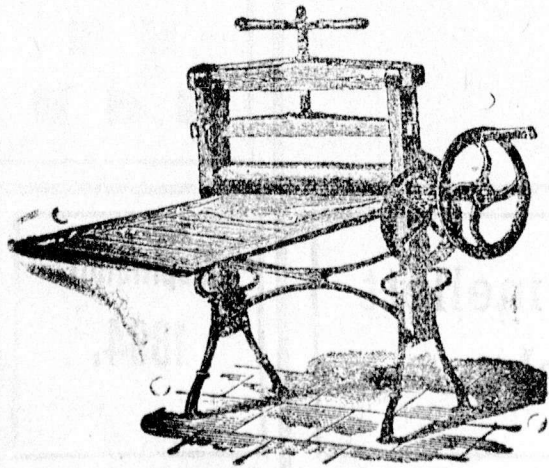
Kézi hajtású „Jégekészítő gép“

állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Jégszekrények legujabb szerkezettel.

FAGYALT GÉPEK.

Kerti vasbutorok.

GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó mángorló és facsaró gépek.

ÁRJEGYZÉK kívánatra, ingyen és bérmentve.

